

KOMISSIO

KOMISSION PÄÄTÖS,

tehty 5 päivänä maaliskuuta 2003,

Saksassa sovellettavasta tukijärjestelmästä, joka koskee tukea Mecklenburg-Vorpommernin tuotteiden myyntiin ja vientiin

(tiedoksiannettu numerolla K(2003) 519)

(Ainoastaan saksankielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2003/595/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 88 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a) alakohdan,

on mainittujen artiklojen mukaisesti pyytänyt asianomaisia esittämään huomautuksensa,

sekä katsoo seuraavaa:

- (3) Komissio ilmoitti Saksalle 28 päivänä joulukuuta 2001 päivätyllä kirjeellä SG (2001) D/293172 päätöksestään aloittaa kyseistä tukea koskeva EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu menettely.
- (4) Saksa ilmaisi kantansa 4 päivänä helmikuuta 2002 päivätyllä kirjeellä (A/30809).
- (5) Saksan ja komission edustajat neuvottelivat asiasta Berliinissä 7 päivänä kesäkuuta 2002.
- (6) Komission päätös menettelyn aloittamisesta julkaistiin *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* ⁽¹⁾. Komissio pyysi kaikkia muita asianomaisia esittämään huomautuksensa, mutta huomautuksia ei esitetty.

1. MENETTELY

- (1) Komissio sai tietää Mecklenburg-Vorpommernin tuotteiden myyntiin ja vientiin myönnettävää tukea koskevista suuntaviivoista (jäljempänä ”osavaltion suuntaviivat”) kesäkuussa 2001. Näytti siltä, että monet suuntaviivojen määräyksistä ovat EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan vastaisia. Koska osavaltion suuntaviivat oli annettu 25. toukokuuta 1998, tuki kirjattiin ilmoittamattomana tukena numerolla NN 55/2001.

- (2) Komissio lähetti 2 päivänä heinäkuuta 2001 Saksan viranomaisille kirjeen D/52684 pyytäen niitä esittämään huomautuksensa osavaltion suuntaviivoista valtioneuvoston näkökulmasta. Saksa toimitti huomautuksensa 30 päivänä elokuuta 2001 päivätyllä kirjeellä (A/36853).

2. TOIMENPITEEN KUVAUS

2.1 Toimenpiteen tavoite

- (7) Osavaltion suuntaviivojen tavoitteena on valloittaa uusia tai menetettyjä valtakunnallisia markkinoita ja vientimarkkinoita. Niillä tarkoitetaan Mecklenburg-Vorpommernin ulkopuolella olevia, siis Saksan ja muiden jäsenvaltioiden markkinoita sekä Euroopan unionin ulkopuolella olevia markkinoita.

⁽¹⁾ EYVL C 170, 16.7.2002, s. 2.

2.2 Tuen muoto ja oikeusperusta

- (8) Tuki myönnetään avustuksena, jota ei makseta takaisin. Tuen oikeusperustana ovat osavaltion suuntaviivat, jotka ovat tulleet voimaan 25 päivänä toukokuuta 1998. Osavaltion suuntaviivat annettiin etukäteen ilmoittamatta vähämerkityksistä tukea koskevien sääntöjen mukaisena järjestelmänä, ja niissä viitataan EY:n perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen 12 päivänä tammikuuta 2001 annettuun komission asetukseen (EY) N:o 69/2001 ⁽¹⁾ ja vähämerkityksistä tukea koskevaan komission tiedonantoon ⁽²⁾.

2.3 Osaohjelmat

- (9) Osavaltion suuntaviivat sisältävät neljä osaohjelmaa:
- osaohjelma A: markkinointiohjelmat,
 - osaohjelma B: messuihin ja näyttelyihin osallistuminen kotimaassa ja ulkomailla,
 - osaohjelma C: yhteiset toimistotilat ulkomailla,
 - osaohjelma D: ulkomaankaupan avustajien palkkaaminen.

2.4 Tuensaajat

- (10) Tuensaajat ovat pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä 3 päivänä huhtikuuta 1996 annetussa komission suosituksessa 96/280/EY ⁽³⁾ tarkoitettuja pieniä ja keskisuuria yrityksiä (jäljempänä "pk-yrityksiä"). Osaohjelman B (messuihin ja näyttelyihin osallistuminen kotimaassa ja ulkomailla) mukaisia tukia myönnetään myös messuyhdistyksille, kauppakamareille, yhdistyksille, ammatillisille yhdistyksille, ammatillisille ryhmille, killoille, kunnille jne. edellyttäen, että ne toimivat muiden yritysten tai omien jäsentensä puolesta ja tuki siirretään näille yrityksille.

2.5 Tukikelpoiset kustannukset

- (11) Osaohjelmien tukikelpoisia kustannuksia ovat seuraavat:
- (12) Markkinointiohjelmat:
- Yrityskohtaisten markkinointitavoitteiden kehittämistä koskeva neuvonta,

- markkinointisuunnitelmien tai markkinoinnin osasuunnitelmien laadintaa (esimerkiksi tuotteen muotoilu-, hinnoittelu- ja mainontastrategiat, markkinointiorganisaatio) koskeva neuvonta,
- prototyyppien esittelyä ja demonstraatiota koskeva neuvonta,
- tavarapörssien toimintaa koskeva neuvonta,
- tapahtumat, joiden tarkoituksena on edistää vientiä, aikaansaada uutta myyntiä ja yhteistyömahdollisuuksia, sekä alkuperästä kertovien, imagoa parantavien monialaisten logojen tuotanto,

- tuki yritystä kohti saa olla korkeintaan 20 500 euroa.
- (13) Messuihin ja näyttelyihin osallistuminen Saksassa ja ulkomailla:

- Välttämättömät kustannukset, jotka liittyvät suoraan näyttelyosaston rakentamiseen ja sen toimintaan (tilan vuokra, rakennuskustannukset, sähkö-, vesi- ja viemäri-liitännät yms., osallistuminen luetteloihin, tapahtumaan liittyvä mainonta, tullkaus-, kuljetus- ja vakuutuskulut),

- tuki yritystä kohti saa olla korkeintaan 7 690 euroa.

- (14) Yhteiset toimistotilat ulkomailla:

- Välttämättömät kustannukset, jotka liittyvät suoraan yhteisten toimistotilojen perustamiseen ja toimiston toimintaan (irtaimet toimistokalusteet ja -koneet, toimistotarvikkeet, ulkomaiseen työvoimaan liittyvät kustannukset silloin, kun on luotu oikeudellinen suhde tarkoituksena yhteisen toimiston perustaminen ja sen toiminnan harjoittaminen),

- tuki yritystä kohti saa olla korkeintaan 25 000 euroa.

- (15) Ulkomaankaupan avustajien palkkaaminen:

- Yhden ulkomaankaupan avustajan verotettava bruttopalkka vuoden ajan, poikkeustapauksissa kahden vuoden ajan,

- tuki yritystä kohti saa olla korkeintaan 24 600 euroa.

⁽¹⁾ EYVL L 10, 13.1.2001, s. 30.

⁽²⁾ EYVL C 68, 6.3.1996, s. 9.

⁽³⁾ EYVL L 107, 30.4.1996, s. 4.

3. SYITÄ MENETTELYN ALOITTAMISEEN

- (16) Mecklenburg-Vorpommernin osavaltion tarkoituksena oli toteuttaa osavaltion suuntaviivat vähämerkityksistä tukea koskevan säännön mukaisena järjestelmänä. Muodollisen tutkintamenettelyn aloittamispäätöksessä komissio on ilmaissut pitävänsä erittäin kyseenalaisena, ovatko osavaltion suuntaviivat vähämerkityksistä tukea koskevien sääntöjen mukaiset, ja teki sen päätelmän, että ne ovat EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea, ja siksi komissio epäilee vahvasti osavaltion suuntaviivojen perusteella myönnetyn tuen soveltuvuutta yhteismarkkinoille.
- (17) Muodollisen tutkintamenettelyn aloittamispäätöksessä komissio katsoi seuraavat osavaltion suuntaviivojen kohdat vähämerkityksistä tukea koskevien sääntöjen vastaisiksi:
- vientitukien myöntäminen,
 - vähämerkityksisten tukien enimmäismäärä,
 - aineellinen soveltamisala,
 - vähämerkityksisten tukien valvontamekanismi.
- (18) Osaohjelmissa myönnettävien vientitukien osalta komissio on todennut, että vähämerkityksisiä tukia koskevissa säännöksissä selvästi todetaan, että vähämerkityksistä tukea ei myönnetä vientitoimintaan liittyvänä tukena⁽¹⁾. Komissio on kyseenalaistanut muun muassa markkinointisuunnitelmien laatimisen, prototyypin esittelyn ja demonstraation, yhteisten toimistotilojen perustamisen ulkomaille ja toimiston toiminnan, tavara-pörssien toiminnan, tapahtumat, joiden tarkoituksena on edistää vientiä ja aikaansaada uutta myyntiä ja yhteistyö-mahdollisuuksia ulkomailla sekä sellaisten ulkomaan-kaupan avustajien palkkaamisen, joiden on tarkoitus avustaa tuensaajan ulkomaantoimintaa, jotka hallitsevat kohdemaassa käytettävän vieraan kielen ja joilla on oltava ulkomaankaupan koulutusta tai kokemusta, sovel-tuvuuden yhteismarkkinoille.
- (19) Toisaalta komissio on katsonut, että tuki messujen osal-listumiskuluihin tai uuden tai olemassa olevan tuotteen tuomiseksi uusille markkinoille tarvittaviin tutkimuksiin tai neuvontapalveluihin ei yleensä ole vientituki⁽²⁾.
- (20) Tässä yhteydessä komissio on viitannut myös siihen, että osavaltion suuntaviivoissa valitulla sanamuodolla, jonka mukaan tuen kasautumista koskevan säännön (eli useiden vähämerkityksisten tukien yhteistä 100 000 euron enimmäismäärää koskevan määräyksen) sovelta-misalasta on suljettu ulkopuolelle vientituki, ei ilmaista riittävän täsmällisesti sitä, että vähämerkityksistä tukea ei

ylipäänsä saa myöntää vientitoimintaan. Komissio on katsonut, että kaikki asianosaiset eivät pysty riittävän yksiselitteisesti ja epäilyksettä tulkitsemaan sääntöä näin.

- (21) Vähämerkityksistä tukea koskevan enimmäismäärän laskemisesta, mukaan luettuna kasautuminen, komissio on ilmaissut vakavan epäilyksensä siitä, onko osavaltion suuntaviivoissa valittu sanamuoto komission julkaise-mien sääntöjen mukainen. Yhteisön säännöksissä säädetään, että vähämerkityksisen tuen enimmäismäärä yritystä kohti ei saa ylittää 100 000 euroa kolmen vuoden aikana. Osavaltion suuntaviivojen mukaan vähämerkityksinen tuki yhdessä muun vähämerkityk-sisen tuen kanssa, jonka tuensaaja on saanut kolmen vuoden aikana 19. elokuuta 1992 jälkeen, ei saa ylittää enimmäismäärää.
- (22) Vähämerkityksistä tukea koskevien sääntöjen alakohtai-sesta soveltamisalasta komissio on todennut, että asiaa koskevia sääntöjä ei sovelleta muun muassa maatalou-teen, kalastukseen eikä vesiviljelyyn. Osavaltion suunta-viivojen mukaan maatalous-, kalastus- ja kalanviljelytuot-teiden jalostukseen myönnettävää tukea ei ole nimen-omaisesti kielletty.
- (23) Lisäksi komissio on ilmaissut vakavan epäilynsä siitä, ovatko osavaltion suuntaviivojen säännöt vähämerkityk-sistä tukea koskevan komission tiedonannon viimeisessä kohdassa tai asetuksen (EY) N:o 69/2001 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitettun valvontamekanismin mukaiset.
- (24) Jos osavaltion suuntaviivojen mukaisesti myönnetty tuet eivät ole vähämerkityksisiä tukia koskevien säännösten mukaisia, komissio on pitänyt Euroopan yhteisön perus-tamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta pienille ja keskisuurille yrityksille myönnettyyn valtion-tukeen 12 päivänä tammikuuta 2001 annettuun komis-sion asetukseen (EY) N:o 70/2001⁽³⁾ viitaten erittäin kyseenalaisena, soveltuvatko tuet yhteismarkkinoille. Osavaltion suuntaviivat eivät ilmeisesti koske vain pk-yrityksiä, eikä asetuksen (EY) N:o 70/2001 5 artiklan b) kohdan säännöstä ole noudatettu. Lisäksi asetusta ei sen 1 artiklan 2 kohdan a) alakohdan mukaan sovelleta toimintaan, joka liittyy perustamissopimuksen liitteessä I lueteltujen tuotteiden tuottamiseen tai jalostamiseen taikka kaupan pitämiseen. Lisäksi asetuksen (EY) N:o 70/2001 1 artiklan 2 kohdan b) alakohdassa rajataan sovel-tamisalan ulkopuolelle vientiin liittyvän toiminnan tuki. Lisäksi osavaltion suuntaviivoissa ei oteta huomioon kaikkia asetuksessa (EY) N:o 70/2001 asetettuja ehtoja. Siksi komissio on pitänyt erittäin kyseenalaisena, soveltu-vatko osavaltion suuntaviivat yhteismarkkinoille.

⁽¹⁾ Vientituet määritellään tueksi, joka on suoraan sidoksissa viennin määrään, jakeluverkon perustamiseen ja toimintaan tai muihin vientitoimintaan liittyviin juokseviin kustannuksiin (asetuksen (EY) N:o 69/2001 1 artiklan b) kohta ja vähämerkityksistä tukea koskevan tiedonannon 3 alaviite).

⁽²⁾ Asetuksen (EY) N:o 69/2001 johdanto-osan 4 kappale ja vähämerki-tyksistä tukea koskevan tiedonannon 3 alaviite.

⁽³⁾ EYVL L 10, 13.1.2001, s. 33.

- (25) Arvioidessaan tukia, jotka eivät ole vähämerkityksistä tukea koskevien säännösten mukaisia, komissio on tukeutunut alueellisia valtiontukia koskeviin suuntaviivoihin⁽¹⁾ (jäljempänä ”aluetukisuuntaviivat”). Mecklenburg-Vorpommern on EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a) alakohdan mukaista alueellista tukea saava alue. Yhdessäkään tukitapauksessa ei kuitenkaan näytä olleen kyse aluetukisuuntaviivojen 4.4 kohdan mukaisesta alkuinvestoinnista. Siksi on sovellettu toimintatukia koskevia säännöksiä (4.15 ja 4.17 kohta). Aluetukisuuntaviivojen mukaan jäsenvaltioiden välisen viennin edistämiseen tarkoitettut toimintatuet ovat kiellettyjä. Vaikka oletettaisiin, että osavaltion suuntaviivojen tarkoituksena ei ole pelkästään tukea vientiä, toimintatukien on vastattava useita vaatimuksia, eli niiden on oltava ajallisesti rajoitettuja, alenevia ja sopivassa suhteessa niihin haittoihin verrattuna, joita niillä on tarkoitus poistaa. Komissio ei löytänyt tukea sille, että tuki olisi voitu tältä pohjalta katsoa soveltuvaksi yhteismarkkinoille.

4. SAKSAN HUOMAUTUKSET

- (26) Saksa väittää huomautuksissaan, että osaohjelma A (markkinointiohjelmat) on vähämerkityksistä tukea koskevien säännösten mukainen, koska tukia myönnetään ainoastaan tuensaajayritysten tuotteiden markkinoille tuomista koskeviin neuvontapalveluihin ja tutkimuksiin, jotka asetuksen (EY) N:o 69/2001 johdanto-osan 4 kappaleen mukaan eivät ole vientitukia. Siksi tämän osaohjelman yhteydessä toteutettavat toimenpiteet eivät Saksan mielestä ole EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tukea. Koska toimenpiteet eivät ole tukia, niiden ei tarvitse täyttää asetuksen (EY) N:o 70/2001 eikä aluetukisuuntaviivojen kriteerejä⁽²⁾.
- (27) Saksa katsoo, että kaikki osaohjelman B (messuihin ja näyttelyihin osallistuminen Saksassa ja ulkomailla) toimenpiteet kuuluvat vähämerkityksistä tukea koskevien säännösten soveltamisalaan. Saksa viittaa siihen, että asetuksen (EY) N:o 69/2001 johdanto-osan 4 kappaleen mukaan tuet, jotka mahdollistavat osallistumisen messuihin, eivät yleensä ole vientitukia eivätkä siis mainitun asetuksen 2 artiklan 1 kohdan mukaan myöskään EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja tukia. Siksi niiden yhdenmukaisuutta asetuksen (EY) N:o 70/2001 ja aluetukisuuntaviivojen kanssa ei tarvitse arvioida⁽³⁾.
- (28) Osaohjelmasta C (yhteiset toimistotilat ulkomailla) Saksa toteaa, että toimistot eivät toimi jakeluverkkona (useimmissa tapauksissa tällaisissa toimistoissa on vain yksi toimihenkilö) vaan pikemminkin yhteys- ja koordinointipisteinä myös sellaisille yrityksille, jotka eivät suoranaisesti osallistu yhteisen toimistotilan käyttämiseen. Saksan mukaan toimistot toimivat yhteyspisteinä ensimmäisten yhteyksien luomisessa ulkomaisiin viranomaisiin ja yrityksiin. Usein aivan eri alojen yritykset ovat jakaneet perusrakenteen, kuten toimistokalusteet ja sihteerin. Siksi Saksan toimenpiteitä ei ole katsottava asetuksen (EY) N:o 69/2001 1 artiklan b) kohdassa tarkoitetuksi vientiin liittyvän toiminnan tueksi vaan mainitun asetuksen johdanto-osan 4 kappaleen mukaisiksi neuvontapalveluiksi, jotka ovat vähämerkityksistä tukea koskevien sääntöjen mukaisia eivätkä ole EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja tukia⁽⁴⁾.
- (29) Osaohjelmaan D (ulkomaankaupan avustajien palkkaaminen) liittyvät toimenpiteet eivät Saksan mukaan liity suoraan vientiin liittyvään toimintaan, koska ulkomaankaupan avustajien tehtävänä on ainoastaan perustaa yleiset ulkomaankauppaan liittyvät rakenteet, esimerkiksi antamalla vieraskielistä tukea, mutta he eivät osallistu toimintaan, joka on suoraan sidoksissa viennin määrään, jakeluverkon perustamiseen ja toimintaan tai muihin vientitoimintaan liittyviin juokseviin kustannuksiin. Siksi on lähdeittävä siitä, että tämän osaohjelman mukaiset toimenpiteet ovat asetuksen (EY) N:o 69/2001 mukaisia eivätkä ole EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja tukia⁽⁵⁾.
- (30) Saksa myöntää, että osavaltion suuntaviivojen vähämerkityksisten tukien enimmäismäärää koskeva sanamuoto saattaa olla harhaanjohtava, mutta käytännössä 100 000 euron enimmäismäärää yritykselle kolmen vuoden aikana ei ole kertaakaan ylitetty. Lisäksi kaikille yrityksille on tiedotettu tuen vähämerkityksisistä luonteesta ja niiden on pitänyt selkeästi ilmoittaa, ovatko ne saaneet edeltävien kolmen vuoden aikana muuta vähämerkityksistä tukea. Kuten Saksa korostaa, uutta vähämerkityksistä tukea on myönnetty vasta, kun oli todistettu, ettei se lisännyt vähämerkityksisen tuen kokonaismäärää kolmen vuoden ajanjaksolla enimmäismäärää suuremmaksi.
- (31) Saksa myöntää, että osavaltion suuntaviivojen mukaiset toimenpiteet eivät ole vähämerkityksistä tukea koskevan tiedonannon soveltamisalan eivätkä asetuksen (EY) N:o 69/2001 1 artiklan a) kohdan mukaisia. Saksa vakuuttaa, että yksikään tuensaaja ei ole harjoittanut toimintaa, joka liittyy EY:n perustamissopimuksen liitteessä I lueteltujen tuotteiden valmistukseen, jalostamiseen tai kaupan pitämiseen. Saksa sitoutuu kumoamaan osavaltion suuntaviivat yleisesti.

⁽¹⁾ EYVL C 74, 10.3.1998, s. 9.

⁽²⁾ Saksa on ilmoittanut, että tässä osaohjelmassa kukin yritys on saanut vuosina 1998—2002 keskimäärin noin 11 128 euroa.

⁽³⁾ Saksa on ilmoittanut, että tässä osaohjelmassa kukin yritys on saanut vuosina 1998—2002 keskimäärin noin 1 830 euroa.

⁽⁴⁾ Saksa on ilmoittanut, että tässä osaohjelmassa kukin yritys on saanut vuosina 1998—2002 keskimäärin noin 18 853 euroa.

⁽⁵⁾ Saksa on ilmoittanut, että tässä osaohjelmassa kukin yritys on saanut vuosina 1998—2002 keskimäärin noin 10 018 euroa.

- (32) Saksa katsoo, että asetusta (EY) N:o 70/2001 tai aluetuki-suuntaviivoja ei tule soveltaa ja että kaikki toimenpiteet ovat vähämerkityksistä tukea koskevien sääntöjen mukaisia eivätkä siis ole valtiontukea.

5. TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI

5.1 Valtiontuen olemassaolo

- (33) Komission on arvioitava, ovatko osavaltion suuntaviivat EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan mukaisia. Periaatteessa kaikki valtion antama taloudellinen tuki tietyille yritysryhmille muuttaa tietyllä tavalla kilpailuolaja ja voi siis vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Kaikilla tuilla ei ole kuitenkaan havaittavia vaikutuksia jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja kilpailuun. Tämän vuoksi tuet, jotka eivät ylitä tiettyä vahvistettua enimmäismäärää, on vapautettu EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan mukaisesta ilmoitusvelvollisuudesta eivätkä ne vähämerkityksisinä tukina kuulu perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan. Komissio toteaa, että osavaltion suuntaviivat koskevat vain pieniä tukia, jotka on mahdollisesti katsottava vähämerkityksisiksi tuiksi.

- (34) Määritelmä sille, minkä komissio katsoo vähämerkityksiseksi tueksi, on annettu ensimmäisen kerran pienille ja keskiuurille yrityksille myönnettävistä valtiontuista annetuissa yhteisön suuntaviivoissa vuonna 1992⁽¹⁾. Näihin suuntaviivohin sisällyntä vähämerkityksistä tukea koskevaa sääntöä muutettiin vähämerkityksisestä tuesta annetussa komission tiedonannossa⁽²⁾. Vähämerkityksisen tuen enimmäismäärää nostettiin 100 000 euroon kolmen vuoden ajanjakson aikana ensimmäisen vähämerkityksisen tuen saamisesta. Tätä sääntöä ei sovelleta muun muassa maatalouden tai kalastuksen alalla kustannuksiin annettavaan tukeen eikä tukeen, joka on suoraan sidoksissa viennin määrään, jakeluverkon perustamiseen ja toimintaan tai muihin vientitoimintaan liittyviin juokseviin kustannuksiin.

- (35) Asetuksen (EY) N:o 69/2001 1 artiklassa vähämerkityksisen tuen soveltamisalaa laajennetaan sisällyttämällä sen soveltamisalaan eräitä aloja, mutta säätämällä poikkeuksista liikenteen alalla tai toiminnassa, joka liittyy perustamissopimuksen liitteessä I lueteltujen tuotteiden tuottamiseen tai jalostamiseen taikka kaupan pitämiseen. Asetusta ei sovelleta myöskään vientiin liittyvään toiminnan tukeen. Asetuksen (EY) N:o 69/2001 2 artiklassa säädetään, että yhdelle yritykselle myönnettävän vähämerkityksisen tuen kokonaismäärä ei saa ylittää 100 000:tä euroa kolmen vuoden ajanjaksolla.

- (36) Koska asetus (EY) N:o 69/2001 tuli voimaan 2 päivänä helmikuuta 2001 mutta koska tutkittavat osavaltion suuntaviivat olivat olleet voimassa jo 25 päivänä touko-

kuuta 1998 alkaen, on arvioitava, onko komission sovellettava asetusta (EY) N:o 69/2001 taannehtivasti vai pitääkö vähämerkityksisiin tukiin, jotka myönnettiin ennen asetuksen voimaantuloa, soveltaa vähämerkityksisiä tukia koskevaa komission tiedonantoa (consecutio legis).

- (37) Asetuksessa (EY) N:o 69/2001 ei säädetä siitä, onko sitä sovellettava taannehtivasti. Sanamuoto ei tosin estä asetuksen soveltamista aiempiin tapauksiin, kunhan 3 artiklassa säädettyä valvontamekanismia mukautetaan vastaavasti. Koska asetus ei sisällä nimenomaisia säännöksiä, joissa säädetään muuta, komission mielestä vähämerkityksisiä tukia, jotka on myönnetty ennen asetuksen (EY) N:o 69/2001 voimaantuloa, on arvioitava asetuksen säännösten valossa. Mikäli asetuksessa vapautetaan tietyt toimenpiteet ilmoitusvelvollisuudesta, siinä vahvistetaan toisaalta menettelysäännöt, joita pitäisi soveltaa vireillä olevissa asioissa. Asetuksen suora soveltaminen vastaa toisaalta tavoitteena olevaa yksinkertaistamista ja hajauttamista. Komissio soveltaa tuen myöntämisaikana voimassa olleita sääntöjä ainoastaan tukitoimenpiteisiin, jotka eivät kuulu asetuksen (EY) N:o 69/2001 soveltamisalaan ja joita ei sen vuoksi voida vapauttaa tällä perusteella. Koska asetus (EY) N:o 69/2001 on yleensä muotoiltu aiempia vähämerkityksistä tukea koskevia sääntöjä joustavammin ja näitä sääntöjä sovelletaan joka tapauksessa, jos tukea ei vapauteta kyseisen asetuksen perusteella, otetaan asianmukaisesti huomioon osavaltion suuntaviivojen mukaisten edunsaajien oikeudet odotukset ja oikeusvarmuuden periaate. Komissio katsoo, että kun otetaan huomioon taloudelliset seikat, tukitoimenpiteitä, joita ei asetuksen (EY) N:o 69/2001 perusteella katsota nykyisillä integroituneilla markkinoilla EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuiksi tuiksi, ei ole voitua pitää tukina aiemmin ja vähemmän integroituneilla markkinoilla. Sen vuoksi komissio soveltaa käsiteltävänä olevassa asiassa asetusta (EY) N:o 69/2001 ottamatta huomioon mahdollisuutta soveltaa toimenpiteen toteuttamisaikana voimassa olleita sääntöjä, jollei asetuksessa vapauteta kyseistä toimenpidettä.

- (38) Asetuksen (EY) N:o 69/2001 1 artiklan b) kohdassa määritellään käsite vientituki ja todetaan nimenomaan, ettei vähämerkityksistä tukea koskevaa sääntöä voida soveltaa vientitukiin. Sen mukaan vientitukiin kuuluvat:

— tuki, joka välittömästi liittyy vientimääriin,

— tuki jakeluverkon perustamiseen ja toimintaan,

— tuki muihin vientitoimintaan liittyviin juokseviin kustannuksiin.

⁽¹⁾ EYVL C 213, 19.8.1992, s. 2.

⁽²⁾ EYVL C 68, 6.3.1996, s. 9.

- (39) Komission on arvioitava, ovatko osavaltion suuntaviivojen mukaiset toimenpiteet asetuksen (EY) N:o 69/2001 1 artiklan b) kohdassa tarkoitettuja vientitukia.
- (40) Saksan toimittamien tietojen perusteella komissio on tehnyt sellaisen päätelmän, että osaohjelmassa A todella myönnetään neuvontapalveluihin ja markkinointistrategioiden laadintaan (kuten markkinointisuunnitelmien laadintaan, prototyyppien esittelyyn, tavarapörssien toimintaan) uuden tai olemassa olevan tuotteen tuomiseksi uusille markkinoille tukia, jotka eivät kuulu asetuksen (EY) N:o 69/2001 1 artiklan b) kohdan määritelmän soveltamisalaan. Mainitun asetuksen johdanto-osan 4 kappaleessa tosin todetaan, että tällaiset toimenpiteet eivät yleensä ole vientitukia. Sanamuodon ”yleensä” on kuitenkin tarkoitus tehdä selväksi, että neuvontapalveluihin annettava tuki ei ole aina sallittua. Komissio katsoo kuitenkin, että osaohjelman A neuvontapalvelut eivät ole asetuksessa (EY) N:o 69/2001 tarkoitettua vientitukea.
- (41) Komissio katsoo, että osaohjelman B toimenpiteet ovat asetuksen (EY) N:o 69/2001 johdanto-osan 4 kappaleen mukaisia, minkä vuoksi ne eivät ole asetuksen (EY) N:o 69/2001 1 artiklan b) kohdassa tarkoitettua vientitukea.
- (42) Osaohjelman C toimenpiteet koskevat yhteisten toimistotilojen perustamista yhteisössä ja ETA:ssa sekä maissa, joilla on virallinen Euroopan unionin ehdokasmaan asema, ja niiden ulkopuolella. Tukikelpoisia ovat välttämättömät kustannukset, jotka liittyvät suoraan yhteisten toimistotilojen perustamiseen ja toimiston toimintaan, kuten irtaimiin toimistokalusteisiin ja -koneisiin ja toimistotarvikkeisiin, ja ulkomaiseen työvoimaan liittyvät kustannukset. Yhteisten toimistotilojen tarkoituksena on antaa tietoa pk-yrityksille ulkomaiden markkinoista ja toimia ensimmäisten yhteyksien yhteyspisteinä.
- (43) Komissio katsoo, että tämän osaohjelman mukainen tuki ei anna edunsaajalle erityisiä varoja, minkä vuoksi se on katsottava toimintatueksi. Saksan toimittamien tietojen perusteella komissio ei voi sulkea pois sitä, että tukea käytetään kaupallisen edustuston perustamiseen ja toimintaan, josta voisi syntyä ulkomainen jakeluverkko. Komission käsityksen mukaan tämä toimenpide voi liittyä jakeluverkon perustamiseen ja toimintaan tai vientitoimintaan liittyviin juokseviin kustannuksiin myönnettävään tukeen, joka asetuksen (EY) N:o 69/2001 1 artiklan b) kohdan mukaan ei kuulu asetuksen yhteisön sisäiseen soveltamisalaan ja on siksi katsottava kielletyksi vientitueksi.
- (44) Osaohjelmassa D myönnetään tukea yhden ulkomaankaupan avustajan verotettavaan bruttopalkkaan vuoden, poikkeustapauksissa kahden vuoden, ajan. Tällä toimenpiteellä on tarkoitus rohkaista pk-yrityksiä palkkaamaan avustajia, joilla on kansainvälisessä kaupassa tarvittavaa kielitaitoa ja kokemusta, jotta yritykset voisivat valloittaa ulkomaanmarkkinoita.
- (45) Komissio katsoo, että tätä toimenpidettä on pidettävä määritelmän mukaisesti asetuksen (EY) N:o 69/2001 1 artiklan b) kohdassa tarkoitettuna muuhun vientitoimintaan liittyvänä juoksevana kustannuksena. Siksi se ei kuulu asetuksen (EY) N:o 69/2001 soveltamisalaan.
- (46) Komissio päätelee kohtien (40)–(45) perusteella, että osaohjelmat A ja B eivät ole asetuksen (EY) N:o 69/2001 1 artiklan b) kohdassa tarkoitettua vientitukea eikä niitä siksi ole suljettu tämän asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle. Osaohjelmista C ja D komissio päätelee, että nämä toimenpiteet ovat mainitun asetuksen 1 artiklan b) kohdassa tarkoitettua vientitukea, minkä vuoksi ne eivät kuulu tämän asetuksen soveltamisalaan.
- (47) Jos osaohjelmat A ja B täyttävät asetuksen (EY) N:o 69/2001 kaikki ehdot, ne eivät ole EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.
- (48) Komissio päätelee, että osavaltion suuntaviivat eivät ole tässä sanamuodossa muodollisesti asetuksen (EY) N:o 69/2001 mukaisia: erityisesti säännöt, jotka koskevat tuen kasautumista muiden vähämerkityksisten tukien kanssa, ovat vähintäänkin harhaanjohtavia eikä tukia, jotka liittyvät perustamissopimuksen liitteessä I lueteltujen tuotteiden tuottamiseen tai jalostamiseen taikka kaupan pitämiseen liittyvään toimintaan, ole nimenomaisesti rajattu ulkopuolelle. Komissio tosin toteaa, että osavaltion suuntaviivat kumottiin muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisen jälkeen ja että se on varmistanut, että suuntaviivoja sovellettaessa ei ole myönnetty tukia asetuksen (EY) N:o 69/2001 alakohtaisen soveltamisalan ulkopuolella eikä vähämerkityksisiä tukia koskevia enimmäismääriä ole ylitetty. Siksi komissio toteaa, että osavaltion suuntaviivoja on sovellettu EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan mukaisesti siltä osin kuin ei ole myönnetty asetuksen (EY) N:o 69/2001 1 artiklan b) kohdassa tarkoitettua vientitukea. Osaohjelmien A ja B yhteydessä myönnettyt tuet eivät siis ole EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja valtiontukia.

(49) Sellaiset osahjelmista C ja D myönnettävät investointituet ja/tai toimintatuet, jotka liittyvät mainittujen toimintojen harjoittamiseen yhteisössä, voivat vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan; sen vuoksi niitä on pidettävä EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna valtiontukena. Kun otetaan huomioon yhteisöjen tuomioistuimen vakiintunut oikeuskäytäntö⁽¹⁾ ja kyseisten alojen erityistilanne, sama pätee toimenpiteisiin, joihin liittyy liikkuminen jäsenvaltion ja ETA-maiden sekä sellaisten maiden välillä, joilla on virallinen Euroopan unionin ehdokasmaan asema⁽²⁾, koska yhteisön taloudellinen yhtyminen tulevien jäsenvaltioiden kanssa lisääntyy Eurooppa-sopimusten vuoksi jatkuvasti.

(50) Jos toteutetaan viennedistämistoimenpiteitä kolmansissa maissa⁽³⁾, komission on arvioitava vakiintuneen oikeuskäytännön, erityisesti asiassa Tubemeuse annetun tuomion nojalla, vaikuttavatko ne jäsenvaltioiden väliseen kauppaan eli ovatko ne EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukena.

(51) Komissio toteaa, että osahjelman C mukaan tukea voidaan myöntää enintään 25 600 euroa kolmen vuoden ajanjakson aikana. Todella myönnetty tukimäärät olivat keskimäärin 18 853 euroa.

(52) Komissio ottaa arvioissaan huomioon tapauksen erityispiirteet. Komissio katsoo, että kun otetaan huomioon erittäin pienet tukimäärät, tukijärjestelmän rajoittaminen pk-yrityksiin ja kyseisen toimenpiteen erityispiirteet, osahjelman C mukaiset toimenpiteet yritysten yhteisten toimistotilojen perustamiseksi ulkomaille eivät vaikuta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, minkä vuoksi niitä ei ole pidettävä EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna valtiontukena.

(53) Komissio toteaa, että osahjelman D mukaan tukea voidaan myöntää enintään 24 600 euroa kolmen vuoden ajanjakson aikana. Tosiasiallisesti myönnetty tukimäärät olivat keskimäärin 10 018 euroa.

(54) Komissio ottaa arvioissaan huomioon tapauksen erityispiirteet. Komissio katsoo, että kun otetaan huomioon erittäin pienet tukimäärät, tukijärjestelmän rajoittaminen pk-yrityksiin ja kyseisen toimenpiteen erityispiirteet, osahjelman D mukaiset toimenpiteet ulkomaankaupan avustajien palkkaamiseksi eivät vaikuta jäsenvaltioiden

väliseen kauppaan, minkä vuoksi niitä ei ole pidettävä EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna valtiontukena.

5.2 Tuen sääntöjenmukaisuus

(55) Komissio pahoittelee, että Saksa on tukea myöntäessään soveltanut väärin EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohtaa.

5.3 Tuen soveltuvuus yhteismarkkinoille

(56) Tässä kohdassa komissio arvioi niiden toimenpiteiden soveltuvuutta yhteismarkkinoille, joihin sisältyy EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan mukaisia tukia, eli osahjelmien C ja D soveltamista yhteisössä, ETA:ssa ja ehdokasmaissa. Komission tukipolitiikan pääperiaatteena on pitää tällaisia tukia soveltumattomina yhteismarkkinoille. Erityisen arveluttavana se pitää sitä, että tukea myönnetään jäsenvaltioiden väliseen vientiin, koska se vaikuttaa välittömästi toisen jäsenvaltion markkinoihin. Kilpailun vääristäminen toisen jäsenvaltion markkinoille suuntautuvaan vientiin myönnettävillä tuilla ei ole vain valtiontukia koskevien sääntöjen vaan myös EY:n perustamissopimuksen 10 artiklan vastaista. Se on vastoin yhteisön maailmanlaajuisista talouspoliittisista tavoitetta, jonka yhteydessä on sitouduttu avoimeen markkinatalouteen, jossa vallitsee vapaa kilpailu, eli vastoin sellaisten yhtenäisten markkinoiden perustamista, joilla ei ole esteitä, rajoituksia ja vääristymiä.

(57) Huolimatta siitä, että toimenpiteitä sovellettiin Mecklenburg-Vorpommernin osavaltiossa, joka on EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a) alakohdan mukaista tukea saava alue, tuet ovat aluetukisuuntaviivoissa vahvistettujen alueellisia tukia koskevien sääntöjen vastaisia. Komission käsityksen mukaan kyseiset toimenpiteet ovat aluetukisuuntaviivojen 4.15 ja 4.17 kohtien mukaisia toimintatukia. Aluetukisuuntaviivojen 4.17 kohdan mukaan jäsenvaltioiden välisen viennin edistämiseen tarkoitettut toimintatuet ovat kiellettyjä⁽⁴⁾. Saksa ei ole kuitenkaan esittänyt väitteitä, jotka todistaisivat, että se on noudattanut aluetukisuuntaviivojen asiaa koskevia sääntöjä (erityisesti tuen on oltava alenevaa ja tuen tason on oltava suhteessa niihin haittoihin, joita sillä pyritään lievittämään). Siksi vientitukien soveltuvuudesta yhteismarkkinoille ei ole esitetty todisteita.

⁽¹⁾ Erityisesti asia C-142/87, Belgia v. komissio ("Tubemeuse"), tuomio 21.3.1990 (Kok. 1990, s. 1—959, 31—44 kohta).

⁽²⁾ Ehdokasmaiksi kutsutaan tällä hetkellä seuraavia 13:a maata, joiden jäsenyyshakemuksen Eurooppa-neuvosto on hyväksynyt: Bulgaria, Kypros, Tšekin tasavalta, Viro, Unkari, Latvia, Liettua, Malta, Puola, Romania, Slovakia, Slovenia ja Turkki, kulloistenkin Eurooppa-neuvostojen päätelmien mukaisesti.

⁽³⁾ Kolmansiksi maiksi kutsutaan jäljempänä yhteisön, ETA:n ja niiden maiden ulkopuolisia maita, joilla on virallinen Euroopan unionin ehdokasmaan asema.

⁽⁴⁾ Komissio on jo hyväksynyt aluetukisuuntaviivojen 4.4 kohdan alkuinvestointitukia koskevien säännösten mukaiset Saksan ja Itävallan tukijärjestelmät, joita sovelletaan vain pk-yrityksiin, jotka toimivat valtioissa, jotka eivät tuohon aikaan olleet unionin jäsenvaltioita, ETA:n jäsenvaltioita eivätkä Euroopan unionin virallisia ehdokasmaita (päätös 97/257/EY, valtioneuvoston päätös C 49/95 — Saksa (EYVL L 102, 19.4.1997, s. 36) ja päätös 97/241/EY, valtioneuvoston päätös C 50/95 — Itävalta (EYVL L 96, 11.4.1997, s. 23)).

- (58) Huolimatta siitä, että tuet on rajoitettu pk-yrityksiin, tukitoimenpiteet ovat asetuksen (EY) N:o 70/2001 vastaisia. Asetuksessa (EY) N:o 70/2001 rajataan asetuksen ulkopuolelle nimenomaan vientiin liittyvän toiminnan tuki, eli tuki, joka välittömästi liittyy vientimääriin, jakeluverkon perustamiseen ja toimintaan tai muihin vientitoimintaan liittyviin juokseviin kustannuksiin. Lisäksi asetuksen (EY) N:o 70/2001 muitakin säännöksiä on jätetty huomiotta. Siksi komissio toteaa, että vientituki ei ole asetuksen (EY) N:o 70/2001 mukaista. Lisäksi nämä tuet vaikuttavat kaupankäynnin edellytyksiin siinä määrin, että ne ovat yhteisen edun vastaisia, niin että niitä ei voida pitää EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c) alakohdan mukaisesti yhteismarkkinoille soveltuvina.
- (59) Komissio toteaa, että EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 2 kohdan poikkeussäännöksiä ei voida soveltaa osavaltion suuntaviivojen yhteydessä, koska tukitoimenpiteen tavoite ei ole kohdassa esitettyjen tavoitteiden mukainen eikä Saksa ole esittänyt sitä koskevia väitteitä.
- (60) Osavaltion suuntaviivojen yhteydessä myönnettyjen tukien tarkoituksena ei ole Euroopan yhteistä etua koskevan tärkeän hankkeen edistäminen tai jäsenvaltion taloudessa olevan vakavan häiriön poistaminen tai kulttuurin ja kulttuuriperinnön edistäminen. Siksi osavaltion suuntaviivoihin ei voida soveltaa EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan b) alakohtaa eikä EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan d) alakohtaa.
- ehdokasmaan asema, ovat EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja valtiontukia eivätkä sovellu yhteismarkkinoille.
- (64) Komissio on ottanut arvioissaan huomioon tapauksen erityispiirteet, erityisesti erittäin pienet tukimäärät, tukijärjestelmän rajoittamisen pk-yrityksiin ja kyseisten toimenpiteiden erityispiirteet. Se on tehnyt sen päätelmän, että osavaltion suuntaviivojen osaohjelmien C ja D mukaiset toimenpiteet viennin edistämiseksi Euroopan unionin, ETA:n ja niiden maiden, joilla on virallinen Euroopan unionin ehdokasmaan asema, ulkopuolisiin maihin eivät vaikuta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, minkä vuoksi ne eivät täytä EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan kaikkia perusteita.
- (65) Komission vakiintuneen käytännön ja EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan mukaan kaikki sääntöjenvastainen ja EY:n perustamissopimuksen vastainen tuki voidaan periä takaisin tuensaajalta, mikäli tuki ei kuulu vähämerkityksistä tukea koskevien sääntöjen soveltamisalaan. Tämä käytäntö vahvistetaan Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevasta yksityiskohtaisista säännöistä 22 päivänä maaliskuuta 1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 (1) 14 artiklassa. Asetuksen (EY) N:o 659/1999 14 artiklan mukaan asianomaisen jäsenvaltion on toteutettava kaikki tarpeelliset toimenpiteet tuen perimiseksi takaisin tuensaajalta. Jotta lopuksi kävisi selväksi, kuinka monissa tapauksissa tuki on perittävä takaisin, Saksan olisi laadittava luettelo yrityksistä, jotka eivät kuulu komission asetuksen (EY) N:o 69/2001 soveltamisalaan ja jotka ovat saaneet EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tukea,

6. PÄÄTELMÄ

- (61) Osavaltion suuntaviivoista ei ilmoitettu etukäteen komissiolle, joten ne muodostavat EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan mukaisesti sääntöjenvastaisen tuen. Tuet, jotka myönnettiin asetuksen (EY) N:o 69/2001 soveltamisalan ulkopuolella, olivat siksi sääntöjenvastaisia.
- (62) Osaohjelmista A ja B myönnetty tuet eivät ole asetuksen (EY) N:o 69/2001 1 artiklan b) kohdan mukaisia vientitukia. Ne on myönnetty tämän asetuksen soveltamisalalla, eivätkä ne ole EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.
- (63) Osavaltion suuntaviivojen osaohjelmiin C ja D ei sovelleta asetusta (EY) N:o 69/2001. Suuntaviivoissa sallitaan nimittäin vientiin liittyvän toiminnan tuki eli tuki, joka on suoraan sidoksissa viennin määrään, jakeluverkon perustamiseen ja toimintaan tai muihin vientitoimintaan liittyviin juokseviin kustannuksiin. Tuet, jotka on myönnetty viennin edistämiseen Euroopan unionissa, ETA:ssa ja maissa, joilla on virallinen Euroopan unionin

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

- Mecklenburg-Vorpommernin tuotteiden myyntiin ja vientiin myönnettävää tukea koskeviin suuntaviivoihin (jäljempänä "osavaltion suuntaviivat") sisältyy EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan mukaisia valtiontukia. Kyseiset tuet ovat sääntöjenvastaisia siltä osin kuin osavaltion suuntaviivoihin on sovellettava EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohtaa.
- Osavaltion suuntaviivoihin ei sisälly EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan mukaista valtiontukea, jos tuki täyttää asetuksen (EY) N:o 69/2001 ehdot.

Osaohjelmaan A (markkinointiohjelmat) ja osaohjelmaan B (messuihin ja näyttelyihin osallistuminen) ei siis sisälly valtiontukea.

(1) EYVL L 83, 27.3.1999, s. 1.

3. Osavaltion suuntaviivoihin sisältyy EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan mukaista valtiontukea, jos niissä myönnetään tukea, joka ei kuulu asetuksen (EY) N:o 69/2001 soveltamisalaan.

Osaohjelmaan C (yhteiset toimistotilat) ja osaohjelmaan D (ulkomaankaupan avustajat) sisältyy valtiontukea, paitsi jos niihin sovelletaan 1 artiklan 4 kohtaa.

4. Osavaltion suuntaviivoihin ei sisälly EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan mukaista valtiontukea, jos niissä myönnetään tukea vientiin liittyviin toimenpiteisiin Euroopan unionin, ETA:n ja niiden maiden, joilla on virallinen Euroopan unionin ehdokasmaan asema, ulkopuolisiin maihin.

2 artikla

Siltä osin kuin osavaltion suuntaviivoissa myönnetään tukea vientiä edistäviin toimenpiteisiin Euroopan unionissa, ETA:ssa ja maissa, joilla on virallinen Euroopan unionin ehdokasmaan asema, osavaltion suuntaviivat eivät EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan mukaisesti sovellu yhteismarkkinoille.

3 artikla

Saksan on toteutettava kaikki tarpeelliset toimenpiteet 2 artiklassa mainittujen sääntöjenvastaisesti myönnettyjen tukien perimiseksi takaisin tuensaajilta.

Tuen takaisin periminen on toteutettava viipymättä ja asianomaisen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön menettelyjen mukaisesti, jos ne mahdollistavat päätöksen välittömän ja

tehokkaan täytäntöönpanon. Takaisin perittävään tukeen lisätään korko siitä päivästä alkaen, jolloin sääntöjenvastainen tuki on ollut tuensaajan käytössä, sen takaisinperimispäivään asti. Korko perustuu aluetukien avustusekvivalenttien laskennassa käytettyyn viitekorkoon.

4 artikla

Saksan on laadittava komissiolle luettelo yrityksistä, jotka ovat saaneet tämä päätöksen 2 artiklan mukaisia tukia.

5 artikla

Saksan on ilmoitettava komissiolle kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksiantamisesta sen noudattamiseksi toteuttamansa toimenpiteet.

6 artikla

Tämä päätös on osoitettu Saksan liittotasavallalle.

Tehty Brysselissä 5 päivänä maaliskuuta 2003.

Komission puolesta
Mario MONTI
Komission jäsen